

cantes: Sicuti ex opposito iam saluati aliorū
doctrinis a factis a opa diligenti. qua nullū
deo op⁹ ad sacrificiū acceptius esse potest. a ad
peccā delendū validius p suis adiutorib⁹ pre
ces indeficienter effundūt

Curet etiam
ppter ea fidelū quis. iuxta cognitionis a vir
tutis a deo sibi concessarū facultatē monitōi
bus a exemplis alium ad bñ agendū imitacē
pater filiū. doctor discipulū. a sapiens instru
at ignorantem: **R**ogemus tamen pro mutua
pace a vnamini inuicē charitate. q post mor
tē corpis huius perennis bñtudinis ptiāpes
simus quā nobis concedat deus vnus eēnd⁹
aliter a psonaliter vnus qui est bñdict⁹ ī se
cula seculorū

Sequitur examinatio consciencie

Visquis a morte peccati ad salutis a g
cie statum volet resurgere q⁹q; vt act⁹
sui a intentiones ad vitam eternā vtilēs sint
a meritorie. necesse est q delicta sua recogitet
a cognoscat dolens de commissis. atq; pponat
auxiliante deo a peccato mortali se precauere
a abstinere in futurum. firmū pterea ac since
rum ppositū habeat competentib⁹ loco a tpe
peccata sua saltem mortalia distinde a inte
graliter confiteri

Quod vt commodi
us fiat. priusquā confitens crīmīna sua reue
latur⁹ accedat ipse circa ea matura morosaq;

c in

diligētia p̄meditatū teneſ. quaſi magnū
 aliquod emolimentū inde t̄portare ſe crederet
 vt cōplete magis ipſa confeffori ſuo ac laudī
 ſus exp̄mat Quia v̄o plurimū ſimpliciū obneg
 ligentiā aut ignorantīā nō excuſantē ſz p̄ci⁹
 accuſantē. modus ⁊ ſpecies nesciūt peccatorum
 p̄ſens confecta eſt tabula quā inſpiciētes
 confeffuri. cogitatōe p̄uia inſtructi ſufficient
 ad ſalutem poterūt ſua peccata cognoscē me
 moriterq; tenere. ⁊ confefforib⁹ vtiliter reſe
 rare: **P**rocedit aut tabula ſecundū numerum
 ⁊ ordinem pccōꝝ mortaliū. que ſunt. ſupbia
 iuidia. ira. auaricia. acedia. luxuria. gula: **Cō**
 feſſurus ergo tuam primit⁹ conſciēciam exa
 minans interroga te. circa peccatum ſupbie
Si vanā tui laudem ⁊ propriam excellentiā
 queſuiſti aut optaſti propter bona fortuita ⁊
 caduca. diuidias ſcilicet aurum ⁊ argentum tee
 renasq; poſſeſſiones. aut propter naturalia bo
 na ſcilicet corporis pulcritudinem fortitudinē
 iuuentutem ⁊ ſimilia. ſeu etiam ratione gratu
 itorum donoꝝ. ſicut eſt dei cognitio vel affec
 tus deuotio: **S**i alios contemſiſti ppter alicui⁹
 hōrum bonorum p̄cedentium defectum: **S**i
 aliqua opera feaſti vt inde mundana lau
 dem acciperes. vel vt alij te meliorem quā ip
 ſe ſis reputarent. ⁊ multo magis ſi hoc feaſti

preceptu ppteris fide. quam vt alijs esses ex
 emplar in bonum. vel eos a malo traheres
 Si nimium pertinaciter inmisus es opinioni
 proprie. vel credulitati. alterius consilium cō
 temnendo. specialiter in materia fidei et xpia
 ne religionis. ex hac enim radice pullulant
 hereses. sortilegia et false credulitates: Si per
 iactantiam a manem gloriam opera tua bo
 na recitasti. vel te alijs presentibus inculpasti
 vt ob hoc humilis et deuotus crederetis: Si
 gloriatus es corde aut ore de malo. vt qd ali
 um defraudasti. vel ei iniuriam intulisti. qd
 qz per te et tuos complices ad male agendum
 potens fuisti Si superioribus tuis ino
 bediēs extitisti. et eos contemnistis precipue car
 nales parentes et spirituales Si intra cō
 fessionem mentitus es. peccatum tuum. a ei⁹
 speciem mundando pudore celando. talis em̃
 confessio inutilis ē sed et nouū crimen incurris
 Si peccatorum tuorum excusatiōes q̃si
 uisti. aut minuiſti culpam tuam. socijs et con
 plicibus imponendo Si te per inobedi
 entiam et contemptum excommunicari perm
 iſti. aut leuiter minimis excommunicatis partici
 pasti Si in iudicio publico vel alibi
 ob pudorem veritatis reuelande periurium
 cōmisisti: Si a bonis opib⁹ et ṽb abstinuisti

propter obloquentium quorumdam fatuorum timorem
Si indignando contempsisti peccatores paupe-
res ignorantes impotentes aut infirmos et
eos precipue qui tibi genere propinqui sunt. et si
eosdem irasisti: Si signis aut verbis contem-
psisti eos qui student deuotioni: Si presumptioe
motus aggressus es ardua scientiam tuam aut
potentiam exceedencia aut tuo statui aut stu-
dio indecentia

Circa peccatum: Inuidie

Ite alterius incommodo letatus es cum ei
fortunum aliquid contigerit aut si diffamatio-
nem seu persecutionem incurreret: Si de bonis
alterius doluisti. quia bene famatus bonus pul-
cer sapiens eloquens deuotus aut religiosus
existat

Si malum alteri preoptasti vel
bonam famam ipsius minoraisti verbis ini-
quis et de eo publice et secrete manifeste aut
fraudulenter prolatis eius verba aut opera si-
mistre iudicando aut in peiorem partem fre-
quenter interpretando

Circa peccatum: Ire

Idiu cum consensu iram contra proxi-
mum tenuisti cum desiderio vindicte et ap-
petitu nocendi per te et alium verbis a factis: Si ira
vel odio in quocumque contumelias protulisti aut etiam
inocumtum perbuiisti vel irasisti si eum percussisti
vulnerasti occidisti Et attendatur diligenter

an leſus ſacerdos aut clericus extiterit: Si a le
ſa te vel iniuriā paſſis veniam petere rēnu
iſti cū preſtū equales tibi forent. aut ī nul
lo ſubiedi: Si arma inuaſiua ad nocendum
tulīſti: Si alteri mortem ſiue leſionem illūcite
minatus es etiam appoſito iuramento: Si ſe
cretum alienum reuelāſti: Si humiliter a te
veniam petentib⁹ īdulgetiam denegaſti: Si
motus ira iuraſti nequiter vel pericūm com
miſiſti aut ſi deum blaſphemāſti. ludum aleaz
aut aliū exercendo: Si odio vel rancore poa⁹
q̄ iuſtiæ zelo placitatōib⁹ vel litibus aliū vex
aſti: Si alteri maledixiſti preſtū parentis
bus aut p̄p̄inquis

Circa pecm̄: Auaricie

Ialio neſciente vel nolente retines il
lud qd ē ſuū Si furtū rei ſacre à ecclīaſtice vel
alteri⁹ cui⁹ cūq; ītra ecclīā uel locū ſacratū cō
miſiſti Si cōtra deū īgratus īdignaris q̄ nō tibi
ſicut ⁊ ceteris p̄uenerūt diuicie nec ad votū
p̄ſpere ſuccedūt oīa ſi ob hoc īmemor dei bñfi
ciōz ſibi ſeruire cōtemnis: Si omnia bona do
minoz ⁊ pentū laute nimis ī vſus p̄poſ cōſu
ſiſti à mercēnariōrum ⁊ ſuitorum iuſtum lu
crum non eis dem tribuiſti Si falſas aut
iniuſtas mercaturas exercuiſti ⁊ modum in
q̄ras Si falſo ⁊ mendaci artificio vſus
es. modum querere Si ſimoniam ī re

¶ In alio perpetrasti: **S**i cōmutatōe vsuraria
eū alio contraxisti. aduertatur modus: **S**i sine
lucris prius fuisti. si ludis phibitis vt ē taxil
lorū ludus auaricia mot⁹ te immiscuisti: **S**i fel
tius diebus spe lucris manualet labore aut
mercationem p te vel p alium fieri consensisti.
Si commissā tibi in testamento vel aliē lega
ta vel elemosinas pficere ⁊ distribuere neg
lexisti: **S**i opera misericordie ⁊ elemosinas oc
currente necessitate oblatōes ⁊ decimas sol
uere cōtemisisti: **S**i ficta adulatione vel inten
tione pecunias extorquendi alium decipisti ⁊
etiam irrisisti: **S**i penum vel mariti bona eis
inscīs abstulisti: **S**i prias ⁊ alias possessi
ones inutiliter consumisisti: **S**i aliam damni
causa vel occasio voluntarie ⁊ gaudenter extis
tisti vt lucrum inde vel commodum reportas
tes vt exempli gracia si inter duos uxam mos
ues vt ex eorū mutua lite aut verbere vel occasi
one emendam iudiciariam aut patrociniū lu
crum feras: **S**i famam aut pestilenciam op
tas vt p eam diteris. aut de parentum morte
gaudes. vt suam hereditatem accipias. aut si
periuras aut alium ad periurandum impel
lis vendendo ⁊ emendo: **S**i in artificio quos
cunq; mutiles adinuemis nouitates vt ditas
dus abundes

Circa peccatum: Accidit

Imissam a hyras vel aliud diuinum
 officiū seu huiusmodi omisisti celebrare ad que di-
 cenda tenebaris: **S**i in festis specialiter ab eccle-
 sia obſuari preceptis. aut alias per tristitiam
 negligentia vanitate aut otio. ecclesiasticum
 officiū. p̄dicatiōes et p̄mones audire contemſi-
 sti: **S**i cōfessū temp⁹ dieb⁹ p̄ſti festiuis i. v. b.
 aut factis odiosis inutiliter consumisti aut ec-
 clesiasticū officiū sermonib⁹ garrulis turbas-
 ti: **S**i idem p̄ſtitum temp⁹ excessiue dormiens
 do in lecto tuo demorando. vel aliter male oc-
 cupasti: **S**i p negligentia aut incuria factas
 habere meditatiōes mortis iudiciōz et bñficio-
 rum dei ēga te p̄termisisti: **S**i p benefactori-
 bus tuis uiuis et defunctis p̄ces fundere neg-
 lexiſti: **S**i cōmissōz tuoz regimini et cure nō
 recte sollicitus extitisti si: negligenter de pecca-
 tis contritus es aut confessus vel ante confes-
 sionē circa peccata tua p̄meditatiōez habē nos-
 luisti: **S**i peccatoz tuoz oblit⁹ es vel iniūctā
 penitētiā min⁹ debite p̄fecisti: **S**i q̄libet vota p̄-
 missa ifringēdo transgressus es. et attendas
 modus: **S**i deniqz preceptorum ecclesie fuisti
 transgressor. vt si publicam eucharistie sump-
 tionem vel aliorum sacramentorum susceptio-
 nem distulisti: **S**i non recte ipsa sacramenta
 recepisti. scilicet non premissa debita integrali
 confessione

Circa peccatū : Lūxie

Imorosas cogitatiōes circa carnalē actū cū opulentia et delectatione noctua in corde tenuisti si cogitatiōib⁹ talib⁹ carnalib⁹ vel aspectib⁹ aut verbis aut signis aliq̄b⁹ motū carnis excitasti nec eidē sufficienter restitisti : Si hui⁹ peccati occasiones nō fugisti aut q̄d deterius est easdē procurasti : Si p tales tentatiōes vel mot⁹ in luxuriosū consensū cecidisti affectandi exteri⁹ op⁹ si posses vel auderes p̄ficere : Si attactū aliquē inhonestū vel pruritū in membris pudendis exertuisti ex q̄ carnalis delectatio secuta sit et modus diligēt adu-
tāt : Si talū peccatorū erga alios causā vel ruine occasio fueris. verbis. oscul. amplexib⁹. et alijs signis vel forte picturis et figuratiōibus inhonestis : Si dormiēdo hanc carnalē delectatiōē vel pollutiōē incurristi : Si cū alia p̄sona carnalē cōmixtiōē incedisti et attendat cui⁹ q̄d vel condiōnis foret p̄sona. an vxorata alteri. aut virgo si genere p̄p̄inqua. et in q̄ gradu. si sanctemonialis religiosa. et in sacris ordinib⁹ constituta. si tibi consensit et ei violentiā intulisti : Si demiq̄ eiusdem tecū sexus et alterius erat et exprimat⁹ modus : Si luxurie peccm opere consumasti alio ordine quā natura dictauerit : Si matrimoniū legitimā honestatē non obseruasti rōne operis in se vel circūstācijs

arum que magis in confessione certis sunt in
 interrogatiomb⁹ cognoscende q̄ verbis p̄ scrip
 turis quibuslibet in publico referande: Si die
 bus festiuis minoribus aut minus solēmb⁹
 talia peccata p̄petrasti aut forsan in sacratiss
 locis ¶ Si abortiuū p̄creasti aut fetum ex
 utero nasci impediisti . aut obstetricuram vel
 timentorū aut p̄ agitationē corporis immodera
 tam vel coreis vel alijs plurib⁹ musicationib⁹
 modis : Si dissolutis aut inhonestis aspectib⁹
 a coreis a gestib⁹ inpositis vel innata pul
 critudine aut fūco mendacit̄ colorata . vel des
 niq; vestimētis superfluis alios ad malū allicē
 voluisti . aut te concupisci ab eisdem affectari

¶ Si a tibi matrimonialiter coniuncta apa
 sona carnalis copule debitum infirmitate aut
 alio legitimo impedimento cessante dnegasti

Circa peccm̄ : Gule

Ieiunia ab ecclesia obseruari manda
 ta transgressus es . cessante infirmitate
 impotencia . vel alia rationabili causa Si ex mi
 nia tibi vel potus sumtione . ebrietatem . luxu
 riam . dissentiones . aut corporis infirmitatem
 incurasti : ¶ Si obeandem causam studium . la
 bore . mercationem . vel aliud opus ad qd̄ as
 gendum tenebaris omisisti ¶ Si p̄ minios
 sumtus in potibus a abis te vel tuos heredes
 indigere vel mendicare coegisti ¶ Si denis

q; nimis auidē aut abundanter cibum sum-
fisti vel delicata fercula curiose p̄parasti. aut
h̄oram comedendī prouenisti. sic q; ex h̄oc p̄ce-
ceptum aliquod dei vel ecclesie solueretur. vel
grande aliquod corporis incommodum seque-
retur

Per h̄ec autem omnia que de sep-
tem peccatis mortalib⁹ iā explicata sūt potest
h̄mo cognoscere quibus modis quinq; sen-
suū exteriorum ministerio cōtra decem legis
p̄cepta. contra misericordie opa ⁊ duode-
cim nostre fidei articulos delinq̄rit. ut nō sit op⁹
h̄ec postēiora addē nisi quis enumeret priorib⁹
sp̄tialiora ⁊ p̄ticulariora adiungere voluerit

Ad plenariū autē p̄cedentiū intellectu
ut cognoscatur qualiter rite sit facienda. notā
da sunt aliqua

Primo q; de cōi regula ē et eccie p̄cepto
tenetur quilib⁹ ad mī⁹ semel in anno cir-
ca pascha peccata sua confiteri. cum etiā eu-
charistiam aut aliud sacramentū suscipere intē-
dit. tūc etiam cū mortis imminet pericul⁹: Cū
preterea ipse qui peccatorem absolue potest
adest. cui⁹ p̄sentia nunquā in posterū for-
midatur haberi. quāuis sepi⁹ confiteri profit
quater videlicet annuatim vel mensibus sin-
gulis aut quolibet solemni festo iuxta persone
facultatem ⁊ statum **S**ecundo q; confes-
sio in loco patenti vel publico fieri debet. ne os

ratione secreti loci et pretestu deuotionis impel-
 lat diabolus ad malas cogitationes. et iniqua
 verba vel opera. nunquam etiam confessor con-
 fitentis vultum aspiciat. Tercio quod mul-
 ta sunt crimina a quibus peccatorem sacerdos
 simplex absolvere non potest. nisi penitencia
 rius fuerit. aut a prelato superiori potestatem
 acceperit. quemadmodum sortilegium. quod aliis
 quando per abusum sacrarum rerum committi-
 tur. aut ex alijs rebus friuole causa queritur que
 non est causa intenti effectus. quod per res sacras com-
 mittitur sacrilegium. quod est furtum rei sacre vel in-
 tra locum sacrum percussio violenta sacerdotis vel
 clerici: Simonia heresis. ceteraque crimina qui-
 bus eo facto excommunicatiois sententia incurrit delin-
 quentes. homicidium percussio patris a matris: Per-
 iurium in iudicio publico commissum. ad ulterius sig-
 nant notorium. mulierum raptus violentus. defloratio
 virginum. stupratio sanctimonialium. et incestus
 cum sanguineis intra quartum gradum. notorium
 fractio. oppressio puulorum infancium ob negligenter
 custodiam. peccatum inter turpissimum et abhomi-
 nabile quod contra naturam dicitur. siue in propria persona
 per molliam perpetratum sit. siue in alio commissum que eius-
 dem sexus existit. vel in persona alterius sexus si
 fiat in alijs membris quam natura ad generationem de-

pūtauerit ul' si semq; in alia spē admissū sit
Talia namq; crimīa grauiora sunt q̄ sit efus
carniū in sacrosancto die veneris. vñ a de eis
tenet peccator exp̄sse confiteri. sub pena ef-
ne damnationis

Quarto q̄ psona confi-
tens debet habere voluntariū ppositum omnia
peccata sua iuxta vires integraliter explican-
di a ad interrogata veritatē sine mendatio tē-
pondē ad fui accusatōez vel excusatōez. Item
celare etiam debet peccatū alteri? nisi fortas-
sis aliter suum peccatum reuelare nō possit. vel
nisi psonā talem ad suum cōmodum spiritua-
le cōfessori detegeret absq; p̄iudicio cuiuscūq;
Quod si p̄latus superior vel pēitenciaris nō
singula peccā cōfidentis itēgralit̄ sed solos cas?
r̄seruatōs audire voluerit r̄seruet peccōr alia de-
licta minori sacerdoti potestatem super his ha-
benti cōfitenda

Quinto q̄ nullus iniunc-
tam p̄nitentiā recipere debet nisi quā pficere
voluerit. quā a celare tenetur vna cū alijs cō-
fessori prolatis aut int̄rogatis. nisi forsan qd
absit idem confessor cōfidentē verbis aliqui-
bus ad malum inducere niteretur

Sexto q̄ si grande qd alicui restituendum sit. a is
ignoretur cui debeat restitui. vel etiam si voto
tum amutatio a relaxatio facienda sit. cōsolat

plat⁹ superior ul⁹ ali⁹ hor⁹ ptatē habens nō tm̄
 sacerdos inferior. **S**eptio q⁹ sup⁹ pccis i ge
 nerali superi⁹ numeratis si casus spiritalēs oc
 currant vel numer⁹ delictor⁹. tenet⁹ hoc confis
 tens explicat tunc prestim qm̄ pticularitas cas
 sus. vel numer⁹ sp⁹alē habet annexā maliciā
 mortale. vt cū quis decē frācos abstulit pau
 peri. vxorē a filios hnti vel in loco sacro. graui⁹
 pccm̄ ē q⁹ furtū pccise in generali cōmississe. Et
 pariformit in alijs casib⁹ particularitas exp
 mat⁹. put⁹ cōfites memierit scd⁹ bñplacitū cōf
 foris. obmissis circūstancijs alijs ad pccū gūi
 tatē imp̄tinētib⁹. **O**ctauo q⁹ si psona cōfitem
 in peccādī pposito pseueat. vel de nouo pccm̄
 iteratē dispōit. à qd ablatū alē scd⁹ facultatē
 suā non vult dimittē vel rēstituē. à q⁹ a carnali
 pccō luxurie rēulat abstinē. vel q⁹ nocēdi iūquū
 ppositū rētinēt. null⁹ hāc psonā a pccis confes
 sis potest à debz absoluere. q⁹ talī psonē sa
 lubrit cōsulat vt bona que poterit iterim pfi
 at. qten⁹ eā de⁹ in viā rēctā dignet illustrare
Nono notet⁹ q⁹ pccm̄ qdlibz tāto pius ac dete
 rius ē. quanto pluri⁹ intulit nocumētū. Prop
 tea si quis fuerit alēius ruine eā a occasio. ut in
 nocentes p̄stīm iuuenes aut puellas suo cōf
 tio. portatu. vel alio quīs modo sollicitando ad

peccm. agat hui⁹ rei districtam pēitentia. ⁊ p
curet deceptor a se correctionē ⁊ emendatiōez
totis viribus. pcurando ⁊ p se ⁊ alios eos ad
viam veritatis ⁊ sanam doctrinam rducendo
In hoc em̄ consistit pōdo pncipalis sue satisf
factionis ⁊ pēitentie **D**ecimo q si q̄s
p⁹ cōscience sue examinationē diligentē ip̄e
peccatorū quorundā etiam mortalū a se com
missorū n̄ remiscat. tūc p solā generalē cōfessi
onem de ipsis absq; alia spēciali saluabit̄. si tñ
ea prius oblita postmodū ad memoriā redi
erint. ea spēcialit̄ certis tempe ⁊ loco cōfiteri tes
nef **Q**ua in re periculosum est commissorū a
se delictorum mortalium p negligentiam atq;
desidia immemore fieri

Absolutio

Omnia absolutionis sufficiens ⁊ requis
ita pro peccatis de quibus confessor intē
dit ⁊ p̄t absolvere confitentē: **E**go absoluo
te a peccis tuis: **I**n noīe patris ⁊ filij ⁊ spūs sanc
ti: **A**men. **E**t si confessio fiat de excommuni
catione tantum mō. dicat̄ sic. **E**go absoluo te
ab excoīcatōe tua: **I**n noīe patris ⁊ filij ⁊ spūs
sandi: **A**men: **E**t si cū hoc fiat absolutio de pec
cato p̄p̄t qd lata ē excoīcommunicatio vel de alijs
addat̄ forma p̄or: **A**dditiōes quedā alie addi

donales aut inuolutē tuā dīmīttunt

Tercia ps hui⁹ opusculi de sciēcia mortis

Veraces fidelesq; amici cuiuspiā egro-
ti curā dīgentius agant. p̄ ipsius vi-
ta corporali fragili. ⁊ defectibili consuanda. exi-
gūt a nob̄ multo forcius deus ⁊ caritas p̄ sa-
lute sua spūali sollicitudinē gerere spiritalem
In hac em̄ extrema mortis necessitate fidel̄ p̄-
bat̄ amicus: **Q**uipe nullū ē opus misericordi-
die maius siue cōmodius. q̄d ⁊ tāti apud de-
um meriti. ⁊ amplioris frequent̄ estimat̄ quē
admodū persone nostrī saluatoris ihesu xpī si
interis nobiscum degeret. impensum seruiciū
corporale: **Q**uāobrem cura fuit p̄senti scripto
cōponere breuem quēdā exhortationis modū
habendū circa eos qui sunt in mortis articulo
constituti. valentē etiam generaliter omnib⁹
catholicis ad artem ⁊ noticiā bene moriēdi cō-
quirendā: **C**ontinet aut̄ opusculum h̄c bre-
ue quatuor pticulas. scilicet exhortationes. in-
rogationes. orationes. ⁊ obfuationes

Prima ps cōtinet q̄tuor exhortationes

Prima exhortatio est **A**nice dilecte aut̄
dilecta. considera nos omnes subiectos
ēē potenti manu dei. ⁊ ipi⁹ volūtati omēs nos
cui⁹ cūq; cōdiciōis aut stat⁹ reges p̄ncipes ⁊

ðññ